

Zajedničko roditeljsko skrbništvo

Informacija za nevjenčane roditelje koji žele zajednički skrbiti za svoje dijete

1. Ako kod rođenja djeteta roditelji nisu vjenčani, majci pripada isključivo roditeljsko skrbništvo nad djetetom. No, nevjenčani roditelji imaju pravo na zajedničko roditeljsko skrbništvo, ako se vjenčaju ili predaju **Izjavu o skrbništvu (1)**. Ostvarenje zajedničkog roditeljskog skrbništva nevjenčanih roditelja ne ovisi o tome, kao uostalom i kod vjenčanih roditelja, žive li zajedno ili ne. Izjava o skrbništvu može se ovjeriti besplatno pri Uredu za skrb o djeci i mladima (ili kod bilježnika uz plaćanje naknade). Primjerak tog dokumenta dobit će roditelji, Ured za skrb o djeci i mladima te Ured za skrb o djeci i mladima u mjestu rođenja djeteta, ako se ne radi o istom mjestu.

2. Predaja **Izjave o skrbništvu** s određenim uvjetima ili vremenskim ograničenjima nije moguća. Roditelji samo osobno mogu predati Izjavu. Kod predaje Izjave roditelji moraju dokazati svoj identitet (osobna iskaznica ili putovnica), predati rodni list djeteta te ispravu o priznavanju očinstva. Ako se roditelji koji su za svoje dijete već predali Izjavu o skrbništvu kasnije vjenčaju, zadržava se zajedničko skrbništvo nad djetetom. Izjava o skrbništvu može se predati i prije rođenja djeteta.

3. Pod **roditeljskom skrbi** zakonodavac propisuje „obvezu i pravo brige oko malodobnog djeteta“. Roditeljska skrb obuhvaća skrb o osobi djeteta (osobna skrb) i njegovoj imovini (imovinska skrb). U osobnu skrb spadaju na primjer odgoj djeteta, odluka o njegovom boravku i postupanju s njim, davanje suglasnosti za operativne zahvate, odluka o načinu pohađanja škole i slično.

4. Roditelji sa zajedničkim skrbništvom mogu matičaru kod rođenja djeteta **kao njegovo prezime** navesti prezime koje majka ili otac imaju u trenutku rođenja djeteta. Ako u trenutku rođenja djeteta (još) ne postoji zajedničko roditeljsko skrbništvo, dijete dobiva majčino prezime. Ako roditelji tek kasnije steknu zajedničko skrbništvo, a dijete već ima prezime, isto se može promijeniti u roku od tri mjeseca nakon odobrenja prava na zajedničko skrbništvo. Od šeste godine života dijete mora sudjelovati u postupku promjene prezimena, tj. potrebno ga je uključiti u cijeli postupak.

5. **Odnosi s rodbinom** (redovi i stupnjevi rodbinskih veza) djece čiji roditelji nisu vjenčani ne razlikuju se od rodbinskim odnosima djece supružnika (vidi čl. 1589. Građanskog zakonika).

6. Ako u nekom kasnijem trenutku roditelji sa zajedničkim skrbništvom (neovisno o tome temelji li se to pravo na braku ili Izjavi o skrbništvu) ne žive zajedno, bilo to privremeno ili trajno, svaki od roditelja može podnijeti zahtjev Obiteljskom sudu da mu **se prenese skrbništvo ili dio roditeljske skrbi**. Zahtjev se odobrava u sljedećim slučajevima:

- „ako je drugi roditelj suglasan, osim ako je dijete navršilo 14. godina i protivi se prijenosu skrbništva ili
- ako je za očekivati da će ukidanje zajedničkog skrbništva i njegov prijenos na podnositelja zahtjeva biti na dobrobit djeteta“. (vidi u vezi s tim čl. 1671. Građanskog zakonika). To znači da i nevjenčan otac pod određenim okolnostima može dobiti skrbništvo za zajedničko dijete.

7. Roditelji u sklopu Pomoći za mlade imaju pravo na **savjetovanje oko partnerstva ili razvoda**. Svrha je savjetovanja da se potiče suživot u obitelji, pomaže u svladavanju sukoba i kriza ili da se pruži odgovarajuća podrška u slučaju razvoda te da se potiče roditeljska odgovornost na dobrobit djeteta (vidi čl. 17. Zakona o pomoći djeci i mladima). To savjetovanje po pitanju partnerstva ili razvoda organizira Opća socijalna služba ili Psihološko savjetovalište.

8. Ako roditeljima pripada zajedničko skrbništvo, **a jedan roditelj premine**, skrbništvo pripada roditelju koji još živi. Premine li roditelj koji je nakon rastave ili razvoda sam imao roditeljsko

skrbništvo, Obiteljski sud prenijet će skrbništvo onom roditelju koji je na životu, ako to ne proturječi dobrobiti djeteta (vidi čl. 1680. Građanskog zakonika).

9. **Kontakt s oba roditelja** na dobrobit je djeteta, neovisno o tome jesu li roditelji vjenčani ili ne. Isto vrijedi za kontakt s osobama za koje je dijete vezano, ako je održavanje takvog kontakta poticajno za njegov razvoj. Dijete ima pravo na kontakt s oba roditelja; svaki je roditelj dužan kontaktirati s djetetom i ima pravo na taj kontakt. Roditelji ne smiju ni na koji način narušavati odnos djeteta s drugim roditeljem ili otežavati odgoj. Ako se prilikom razvoda roditelja pojave problemi u postupanju s djetetom, mogu se koristiti savjetodavne usluge Ureda za skrb o djeci i mladima ili drugih socijalnih službi. U vrlo teškim slučajevima može se uključiti Obiteljski sud koji će odlučiti o kontaktima s djetetom.

10. Ako je za dobrobit djeteta, **bake i djedovi te braća i sestre** također imaju pravo na kontakt s djetetom. Isto vrijedi za bračnog partnera ili bivšeg bračnog partnera jednog od roditelja koji je s djetetom kroz duže vremensko razdoblje živio u istom kućanstvu te za bivše udomitelje.

11. Ako roditelji sa zajedničkim skrbništvom ne žive zajedno, moraju se složiti oko **svih pitanja koja su za dijete od posebne važnosti**. Kod svakodnevnih pitanja odlučuje onaj roditelj kod kojeg dijete boravi (vidi čl. 1626., st. 3. i 1684. do 1687a Građanskog zakonika).

12. Imate li o roditeljskom (zajedničkom) skrbništvu **dodatnih pitanja**, možete nam se javiti u naše uredovno vrijeme ili telefonski dogovoriti termin. Možete se obratiti na:

- Opću socijalnu službu Mannheim-Sjever, tajništvo, telefon: 293-3951
- Opću socijalnu službu Mannheim-Jug, tajništvo, telefon: 293-6835
- Odjel za pomoć i skrbništvo, tajništvo, telefon: 293-3578

Tajništva će vas spojiti s nadležnim djelatnikom.

- 1) Vidi čl. 1626a do 1626e Građanskog zakonika u verziji koja važi od 01. srpnja 1998.
- 2) Vidi čl. 1626., st. 1 Građanskog zakonika
- 3) Vidi čl. 1617. do 1618. Građanskog zakonika